

GRIEPPRIK WERKT NIET – DUS WAAROM Zouden VERPLEEGSTERS, BEJAARDEN OF KINDEREN (!) DE PRIK WILLEN?

door Ellen Vader & Door Frankema | 15 november 2018

'De drang van velen om mensen in voor- en tegenstanders in te delen, doet geen recht aan de discussie over het wetenschappelijk bewezen nut van de griepvrik. Deze discussie wordt helaas opnieuw gedomineerd door niet ter zake kundige politici, artsen met belangenverstrengeling en een falend overheidsbeleid.' Dick Bijl op 22-10-2018 in het Reformatorisch Dagblad ¹

ARTS, EPIDEMIOLOOG, HOOFDREDACTEUR EN PRESIDENT

Dick Bijl (1956) studeerde geneeskunde aan de Universiteit Utrecht. Na enkele jaren als arts-assistent inwendige geneeskunde te hebben gewerkt, deed hij zijn huisartsenopleiding in 1988. Daarna werkte hij in het Nederlands Astmacentrum Davos, Zwitserland. Na terugkeer in Nederland werkte hij als huisarts en deed hij mee aan wetenschappelijk onderzoek. In 1995 deed hij een opleiding voor epidemioloog met speciale interesse in farmaco-epidemiologie en clinical trials. In 1995 werd hij redacteur van het Geneesmiddelenbulletin en in 2005 werd hij er hoofdredacteur: Deze functie vervulde hij tot juli 2017. In 2016 werd hij gekozen tot president van de International Society of Drug Bulletins (ISDB).²

Als Dick Bijl iets zegt, dan is het niet 'zomaar iemand die iets roept'. En zijn uitspraken steken schril af met de ongefundeerde uitlatingen van de opiniemakers die de media op dit moment domineren. De griepvrik is een triest voorbeeld van falen overstemd door 'succesvolle' marketingboodschappen.

GEEN BEWIJS VOOR WERKZAAMHEID AANGETOOND

'Het is zinloos dat de overheid de jaarlijkse griepvrik faciliteert en zelfs vergoedt', vindt Dick Bijl.

*'In 2011 schreef ik dat er geen wetenschappelijk bewijs was voor werkzaamheid van de jaarlijkse griepvrik. Ook in de media verkondigde ik dit. Vrij snel daarna werd ik neergezet als iemand die tegen de griepvrik is. Ik deed mijn uitspraak echter op basis van het sterkste wetenschappelijke bewijs, de gouden standaard van het klinisch medicijnenonderzoek, namelijk het gerandomiseerde onderzoek. In de toen beschikbare onderzoeken werd geen bewijs voor werkzaamheid aangetoond. De onderzoeken waarop ik mij baseerde, waren afkomstig uit de bibliotheek van de Cochrane Collaboration, het best beschikbare wetenschappelijke bewijs, met prof. Jefferson uit Rome als belangrijkste onderzoeker. De meest recente bijgewerkte versies laten vrijwel geen wezenlijk andere conclusies toe.'*¹

DE PRIK WERKT NIET, MAAR HEEFT WEL BIJWERKINGEN!

Strikt genomen bestaat een 'bij'werking natuurlijk niet. Alles is werking. Je spuit wat in en dat heeft een effect; helaas vaak niet het effect waar we op hopen. De griepvrik doet niet wat hij zou moeten doen, namelijk de griep voorkomen – nogmaals: er is geen bewijs voor de effectiviteit aangetoond – maar hij doet wel wat. Met een beetje pech veroorzaken de ingespoten virussen juist de griep! De 'bij'werkingen worden omschreven als: 'griepachtige' symptomen.

'Zeer vaak, vaak, en soms' voorkomende bijwerkingen volgens de bijsluiters van griepvaccins zijn: Hoofdpijn – zweten – koorts – malaise – rillen – moeheid – diarree – misselijkheid – buikpijn – braken, en last but not least: griepachtige symptomen.³ Hoe gek wilt u het hebben?

JAARLIJKE KOSTEN GRIEPPRIK

De kosten van de 'gratis' grieprik zijn niet mis. 'Ieder jaar roepen wij in Nederland 2,2 miljoen mensen op (zoals chronisch zieken en ouderen) voor een inenting. Dat kost jaarlijks 60 miljoen euro.'⁴

Dick Bijl: *'Het is zinloos dat de overheid deze grieprik faciliteert en zelfs vergoedt. De overheid wist in 2011 echter geen raad met deze conclusie. VVD-minister Schippers spande zelfs een proces aan tegen een verklaard tegenstander, huisarts Van der Linde.*

*De kern van de huidige vaccinatieproblemen is evenwel terug te voeren op de overheidsadviseurs die zich op basis van ondeugdelijk bewijs ertoe lieten verleiden de indicaties voor de grieprik steeds verder te verruimen. Ik noem Knottnerus, oud-voorzitter van de Gezondheidsraad, die zich baseerde op door hem zelf uitgevoerd onderzoek, de Rotterdamse dierenarts Osterhaus, die een eigen vaccinbedrijf runt, de Groningse viroloog Wilschut, die zich liet financieren door de industrie, en de Amersfoortse huisarts Van Essen, die lid is van de door de farmaceutische industrie gesponsorde European Scientific Working group on Influenza (ESWI). Bij belangenverstrengeling geven artsen altijd conclusies die in het belang zijn van hun sponsor. Ze dienen zelden het belang van de wetenschap en al helemaal niet dat van de bevolking.'*¹

Waarom wordt er niet naar hem geluisterd?

HUISARTSEN VERDIENEN FLINK AAN DE GRIEPPRIK

Volgens het Nationaal Programma Grieppreventie ontvangt de huisarts per 'geïndiceerde patiënt een vergoeding van € 11,70 per toegediend vaccin. Dat kan flink oplopen. Huisarts Joost van Zaat zegt in de Volkskrant: *'Op die griepmiddag jassen we er in een paar uur 1.200 vaccins door.'*⁶ Tel uit uw winst.

Een enkele arts spreekt zich uit tegen de grieprik zoals Hans van der Linde die in Trouw uitlegt waarom we moeten stoppen met de grieprik:

'Van de grieprik is niet bewezen wat het effect ervan is. Reden genoeg om ermee te stoppen, stelt huisarts Hans van der Linde.

*Miljoenen Nederlanders krijgen dit najaar weer de grieprik. Het nut van deze vaccinatie wordt echter toenemend in twijfel getrokken. Het ministerie van financiën plaatste afschaffing van de grieprik recent op de 'ombuigingslijst 2017' van mogelijke besparingen. Concluderend moeten we griepvaccinaties afschaffen. Dat mede op grond van een rapport van de Gezondheidsraad uit 2013 dat glasheldere criteria geeft voor opname van vaccinaties in een publiek programma. De griepinentingen voldoen daar van geen kant aan. Met name niet aan de vereiste effectiviteit en doelmatigheid van vaccinaties. Op grond van dat rapport kan de grieprik afgeschaft worden.'*⁷

Maar de meeste huisartsen houden wijselijk hun mond. Een middagje doorprikken en ze kunnen een keer extra op vakantie.

DE MEDIA PROMOTEN DE GRIEPPRIK... TOTDAT HET GRIEPSEIZOEN VOORBIJ IS!

Aan het einde van het griepseizoen blijkt elk jaar weer dat het vaccin niet werkt. Maar het maakt kennelijk niet uit. Vaccineren gaat om geld, niet om gezondheid.

2014/15: Grieprik werkt niet dit jaar

*'De grieprik is dit jaar weinig effectief. Een groot deel van de bijna drie miljoen Nederlanders die het vaccin hebben gekregen is voor hooguit 10-20 procent beschermd tegen het circulerende griepvirus.'*⁸

2015/16: Grieprik beschermt niet tegen rondwarend virus

'Voor het tweede jaar op een rij sluit het griepvaccin dat risicogroepen moet behoeden voor de griep niet goed aan bij rondwarende griepvirussen. Ouderen en chronisch zieken die de

grieprik halen zijn wel goed beschermd tegen het type A virus, maar het soort B-virus dat in het vaccin zit correspondeert niet met de B-groep die rondwaart.⁹

2017/18: Grieprik helpt niet tegen huidig virus door verkeerde keuze cocktailprik

'De grieprik schiet tekort. Uitgerekend de griepvariant die nu duizenden mensen rillend in bed houdt, zit niet in het vaccin.'¹⁰

DE POLITIEK KIEST VOOR HET BEDRIJFSLEVEN

Dick Bijl: *'De overheid ziet zich gesteld voor een toenemende vaccinatieafwijzing onder de bevolking. Noch zij, noch de Tweede Kamer zal deze ontwikkeling kunnen ombuigen. Zij zullen die afwijzing alleen maar versterken.*

Want wat zeggen politici in de media over de grieprik? De 'slimste mens van Nederland', Dijkhoff, doet uitspraken over vaccinaties die kant noch wal raken, in de hoop dat hij de bevolking ertoe kan bewegen de vaccinaties toch maar te halen. Deze liberaal wil ze zelfs verplicht stellen en zijn partij wil personeel in de gezondheidszorg verplicht laten inenten. Deze mensen kunnen weliswaar virussen overdragen aan hun patiënten, maar er is geen bewijs dat de grieprik dat helpt te voorkomen.

Kamerlid Raemakers (D66) weet nog veel minder waar hij het over heeft: in een discussie met een tegenstander van de vaccinaties interpreteert hij de term "haardimmunitet" als "haat zaaien". Essentiële waarden die de democratie, justitie en de volksgezondheid betreffen, zijn niet in goede handen bij (neo)liberalen.

Het spreekt voor zich dat iedereen alleen een weloverwogen grieprikkeuze kan maken op basis van kloppende wetenschappelijke gegevens. Daarom moeten de toenemende bedenkingen tegen medicijnen in het algemeen en vaccinaties in het bijzonder serieus worden genomen. De notie "baat het niet dan schaadt het niet" is achterhaald.¹¹

DE VACCINATIEGRAAD DAALT

De monitor griepvaccinatie 2017 laat zien dat 49,9% van de doelgroep zich in tijdens de griepvaccinatie campagne van 2017 heeft laten vaccineren. Dit betekent dat de vaccinatiegraad in de totale doelgroep gedaald is; in 2016 was de vaccinatiegraad 53,5%. De daling in vaccinatiegraad binnen de doelgroep was het laagst onder mensen tussen 60 en 64 jaar.¹¹

De vaccinatiegraad van de grieprik onder ziekenhuispersoneel ligt momenteel op 13 procent.¹² Het zou reden moeten zijn om te stoppen met de grieprik, maar het tegenovergestelde is het geval.

OMKOPEN? CAMPAGNE VOEREN? VERPLICHTING?

We zien het niet alleen bij de grieprik, maar ook bij andere vaccins. Als de vaccinatiegraad daalt zet de overheid in op een (reclame)campagne, bangmakerij of het uitoefenen van druk. En tegenwoordig zelfs omkoping.

Op de website zorg.nu lezen we: Beloning voor docenten die grieprik halen

'Docenten aan Scholen voor Persoonlijk Onderwijs (SvPO) krijgen voor het halen van de grieprik een vergoeding van 405 euro.'¹³

'Volgens woordvoester Suzan Polet van SvPO variëren de kosten van het halen van de grieprik tussen de 20 en 25 euro. Docenten houden dus zo'n 380 euro over. We willen stimuleren dat het gebeurt. In de zorg is het al jaren bezig, maar daar gaat het nog niet heel erg vlotjes. De kosten voor uitval en het missen van lesstof voor leerlingen zijn een veelvoud van deze maatregel', rekent Polet voor.¹⁴

Polet zegt er alleen niet bij dat de grieprik niet werkt...

In 'Medisch contact' lezen we: Collega's, haal die grieprik!

'Als zelfs de minister publiekelijk de grieprik krijgt, dan is er iets aan de hand. Uiteraard heeft dit te maken met de campagne om de griepvaccinatie te promoten. Want alle mensen die in de zorg werken dienen zo'n prik te krijgen. Dat willen de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen (NVZ), de Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU), Federatie Medische Specialisten (FMS) en Verpleegkundigen & Verzorgenden Nederland (V&VN) dit jaar bereiken. Daarom hebben wij bedacht dat iedereen die zich laat vaccineren een bioscoopbon krijgt. Al kan dit bedrag ook worden gedoneerd aan een goed doel voor onze patiënten. Hopelijk is dit een extra zetje. We weten het in maart 2019.'¹⁵

In de Volkskrant lezen we: Zorgpersoneel laat grieprik massaal links liggen, en dus komt er misschien een vaccinatieplicht

*'Slechts 13 procent van het personeel in Nederlandse ziekenhuizen haalt de grieprik. Vorig jaar moesten hele afdelingen sluiten wegens ziekteverzuim. Tijd voor de campagne 'een #prikkie haal je niet alleen voor jezelf'. Ondertussen onderzoekt staatssecretaris Blokhuis of hij naar Amerikaans voorbeeld een vaccinatieplicht kan invoeren voor zorgpersoneel.'*¹⁶

Moet Amerika ons voorbeeld zijn? Het lijkt ons dat we van de Amerikanen juist kunnen leren hoe het niet moet! In USA worden niet alleen volwassenen, maar ook kinderen vanaf 6 maanden jaarlijks met 1 of 2 doses griepvaccin geïnjecteerd.¹⁷ Verplicht.

En de industrie is nog steeds niet tevreden met de winsten die ze maakt? Er ligt nog een nieuwe markt voor het vaccin in Europa? De volgende stap die de beleidsmakers voor het griepvaccin in petto hebben lijkt dit te beamen...

DE VOLGENDE STAP – GRIEPPRIK VOOR KINDEREN

Ted van Essen en Ab Osterhaus trekken er hard aan om hun al jarenlang voorbereide actieplan in de praktijk te brengen. Op de laatste 'flusummit' was het thema: vaccineren van kinderen.¹⁸ Zijn er misschien belangenverstrengelingen?

Ted van Essen, gepensioneerd huisarts en bekend van omroep Max, is penningmeester en lid van het uitvoerende comité van ESWI, een organisatie van wetenschappers die 'tegen de griep vecht'. Ab Osterhaus is er directeur van. De organisatie wordt ondersteund door farmaceutische bedrijven. Op de site van ESWI staat:¹⁹

To finance its activities and plans, ESWI draws upon several resources:

- Public funding (EU grants)*
- Unrestricted grants by flu vaccine and antivirals companies*

Met andere woorden: om haar activiteiten en plannen te financieren bouwt ESWI op verschillende bronnen: Publieke financiering (schenkingen van de EU), en onbeperkte schenkingen van bedrijven die griepvaccins en antivirale middelen produceren.

Op de werkagenda 2019 van de Gezondheidsraad staat 'Influenza (griep) bij kinderen' als agendapunt, en het RIVM is al bezig met het invullen de praktische zaken voor kinderen die tot de 'doelgroep' behoren:^{20, 21}

RIVM: 'De grieprik wordt gratis aangeboden aan kinderen en volwassenen die extra risico lopen om ernstig ziek te worden door griep. Kinderen tussen 6 maanden en 6 jaar oud die voor de eerste keer tegen griep worden ingeënt, krijgen twee grieprikken. Ze krijgen een eerste grieprik en vier weken later de tweede.'

Eerlijk gezegd worden wij er misselijk van – en dat heeft niets te maken met de griep.

Bronnen:

1. <https://www.rd.nl/opinie/grieprik-niet-nodig-1.1521903>
2. <https://verenigingafbouwmedicatie.nl/dick-bijl/>
3. [https://www.rivm.nl/Onderwerpen/G/Griep/Grieprik/Bijsluiters en productinformatie Nationaal Programma Grieppreventie](https://www.rivm.nl/Onderwerpen/G/Griep/Grieprik/Bijsluiters_en_productinformatie_Nationaal_Programma_Grieppreventie)
4. <https://www.isala.nl/academie/over-academie/nieuws/griep-is-een-onderschat-probleem>
5. <https://www.snpng.nl/article/declareren-griepvaccinaties/vergoeding/?fbclid=IwAR1Oo2b24HsXGaPYRhoauCv1GtWyRpWQ3-lirfkFsNZnIJKLJLTo8nBrP5k>
6. <https://www.volkskrant.nl/wetenschap/het-nut-van-de-grieprik-is-gering-de-portemonnee-van-de-huisartsenpraktijk-profiteert-er-wel-van~a4521879/>
7. <https://www.trouw.nl/home/waarom-we-moeten-stoppen-met-de-grieprik~abfb9e5b/>
8. https://www.volkskrant.nl/wetenschap/-grieprik-werkt-niet-dit-jaar-~bf2cb42f/?fbclid=IwAR1iL4Y3vfXOS7_9VONKTOSAKJBQ_k9OQuHoaSkEsWdrlqEBf-OLITWJlaY
9. <https://www.volkskrant.nl/wetenschap/grieprik-beschermt-niet-tegen-rondwarend-virus~b5130256/?fbclid=IwAR3alPOOeYH5ok9YhiSASx5zkTAmVyBVLijGlmAUuYAem3o2xJ0-k9UhZMc>
10. <https://www.ad.nl/gezond/grieprik-helpt-niet-tegen-huidig-virus-door-verkeerde-keuze-cocktailprik~a6ddd1a2/?fbclid=IwAR0dug4llmGrWpGp6QXT0LlI3vlyTH6XDiMl4fG5k5qt96gxn92PJ29IcBQ>
11. [https://www.rivm.nl/Documenten en publicaties/Algemeen Actueel/Uitgaven/Preventie Ziekte Zorg/Grieprik/Monitoring vaccinatiegraad Nationaal Programma Grieppreventie NPG](https://www.rivm.nl/Documenten_en_publicaties/Algemeen_Actueel/Uitgaven/Preventie_Ziekte_Zorg/Grieprik/Monitoring_vaccinatiegraad_Nationaal_Programma_Grieppreventie_NPG)
12. <https://www.nationalezorggids.nl/zorgpersoneel/nieuws/44829-campagne-over-grieprik-voor-ziekenhuispersoneel.html>
13. https://zorgnu.avrotros.nl/nieuws/detail/beloning-voor-docenten-die-grieprik-halen/?utm_source=facebook&utm_medium=social&utm_content=facebook-zorgpuntnu&fbclid=IwAR31AmT0qs5UQ2BfbluKqB_LTTHgAswT_15Hzu08gFFM2VfxKDZ1n70Nq5Y
14. <https://www.omroepgelderland.nl/nieuws/2351822/SvPO-geven-docenten-honderden-euro-s-beloning-voor-grieprik>
15. <https://www.medischcontact.nl/opinie/blogs-columns/blog/collegas-haal-die-grieprik.htm>
16. <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/zorgpersoneel-laat-grieprik-massaal-links-liggen-en-dus-komt-er-misschien-een-vaccinatieplicht~b5727210/>
17. <https://www.cdc.gov/vaccines/schedules/hcp/imz/child-adolescent.html>
18. <http://eswi.org/flusummit/>
19. <http://eswi.org/home/about-eswi/resources/>
20. <https://www.zorginstituutnederland.nl/over-ons/programmas-en-samenwerkingsverbanden/samenwerking-advisering-vaccinaties-gezondheidsraad-en-zorginstituut>
21. [https://www.rivm.nl/Onderwerpen/G/Griep/Grieprik/Voor wie is de grieprik](https://www.rivm.nl/Onderwerpen/G/Griep/Grieprik/Voor_wie_is_de_grieprik)

Over de auteurs:

Ellen Vader verzamelt en verspreidt aan vaccins gerelateerde informatie, en maakt deel uit van het kernteam van vaccinvrij

Door Frankema is moeder van twee ongevaccineerde, inmiddels volwassen kinderen, schrijfster van het boek: *'Vaccinvrij – ouders, artsen en wetenschappers over vaccins en vaccinvrij opgroeien'*, en initiatiefneemster van de Stichting Vaccinvrij.